

Onwettige kinderen in Martenslinde (19^e en begin 20^e eeuw)

In zowat elke samenleving waar ook ter wereld, gaat men ervan uit dat kinderen idealiter geboren worden in een gezin waar de ouders getrouwd zijn. Dat zou stabiliteit moeten garanderen, problemen met nalatenschappen voorkomen en een liefdevolle omgeving scheppen om zorgeloos op te groeien.

Tot zover de theorie. In de praktijk van het dagelijkse leven spelen echter heel wat andere elementen een rol. De tijd waarin je leeft, de plaats en het gezin waar je wieg staat, en de leefomstandigheden in het algemeen, tellen veel zwaarder door dan wetten en rituelen. Bovendien zijn de laatste decennia zowat alle regels op losse schroeven komen te staan. Er wordt veel minder getrouwd, het klassieke man-vrouw koppel lijkt voor sommigen zelfs helemaal achterhaald in deze genderneutrale tijd, en de religieuze beleving in het algemeen is erg afgezwakt. Tenminste in onze tijd. Tussen 1800 en pakweg WO1 zag het plaatje er heel anders uit. Onze zoektocht naar de geschiedenis van Martenslinde van de laatste 200 jaar leverde ook veel informatie op over kinderen die niet binnen een huwelijk geboren werden. Zo een baby werd in geboorteakten een 'onwettig' kind genoemd, of 'un enfant naturel'.

Begin jaren 1800 leven we in de Franse tijd, waarin de macht van de kerk serieus aan banden gelegd wordt en de kerkelijke moraal aangetast: het mag allemaal wat lossier. Onze regio zit dan in de economische crisis wat tot verarming leidt, en dat heeft gevolgen voor wie wil trouwen: een man moet namelijk kunnen voorzien in de behoeften van een gezin, de vrouw is volledig afhankelijk van haar echtgenoot, tenzij ze zelf werk zoekt buitenshuis.

Omdat het steeds langer duurt eer mannen genoeg geld hebben, schuift de leeftijd van bruid en bruidegom alsmaar verder op, tot 33 jaar voor de man in 1850 en 30 jaar voor de vrouw. Dat betekent dat men het grootste deel van zijn meeste vruchtbare en viriele jaren "zedig" moet blijven, en dat lukt niet zo goed. Hoe ouder men trouwt, hoe hoger het cijfer van onwettige kinderen en vroeggeboorten en hoe vaker men vaststelt dat zelfs meerdere kinderen vóór het huwelijk geboren worden. Hormonen spelen hierin ongetwijfeld een rol, maar zeker ook de kwetsbare positie van vrouwen op het platteland in die tijd.

Studies van kerkelijke rechtbanken wijzen uit dat jonge meisjes hun best doen om kuis te blijven, en vaak pas bereid zijn hun maagdelijkheid op te geven als daar een vaste huwelijksbelofte tegenover staat. Maar evengoed is er de lossere sexuele moraal op dat ogenblik, in combinatie met de uitgestelde leeftijd om te trouwen, en dat levert cijfers op die je in die tijd niet verwacht. M.C. Gyssels berekende dat het aantal voorhuwelijks betrekkingen in 1800 op 58% lag, dan een hele tijd rond de 50% bleef hangen om in 1880 een hoogtepunt van 66,6% te bereiken. Met andere woorden: slechts 1 op de 3 bruiden trouwde als maagd en 30 à 40% was dan al zwanger. Daarnaast waren er zowat 5% onwettige kinderen, die bij geboorte een ongehuwde moeder hadden.

De juistheid van die gegevens is natuurlijk relatief, o.a. omdat heel wat ongewenst zwangere vrouwen het dorp verlieten en elders gingen bevallen. Ook de zwangerschappen van meisjes die in dienstverband gingen werken, zijn heel moeilijk in te schatten. De cijfers over gedwongen seksuele contacten bij dienstboden in een heel afhankelijke positie, zijn een grote onbekende: dat gebeurde namelijk in de betere kringen, en die konden hun sporen goed uitwissen. Het bevestigt echter wel de vaststelling dat de overgrote meerderheid van ongewenst zwangere meisjes, uit de lagere klassen kwam. En dat was in de 19de eeuw het gros van de bevolking.

In zelfstandige gezinnen bleven meisjes meestal thuis werken en was er toezicht van de ouders. In hogere kringen was de sociale controle nog groter, en waren er altijd wel chaperones beschikbaar om een oogje in het zeil te houden. Niets van dat alles echter bij Jan met de Pet en Mie Katoen; die moesten een evenwicht zien te vinden tussen opspelende hormonen, kerkelijke banbliksems en maatschappelijke afkeuring. En dat wilde nogal eens verkeerd aflopen, ook in het 'brave Martenslinde'.

Wie waren deze onwettige kinderen?

In de periode van 1804 tot 1925 worden er 1.163 kinderen geboren in Martenslinde (*) waarvan 68 geboren uit een ongehuwde moeder. Dit betekent dat ongeveer 5% van de borelingen in die periode 'onwettig' zijn.

In de 1^e helft van de 19^e eeuw zijn het er opvallend veel: 52 op 388 geboortes, ongeveer 13%.

In de 2^e helft van de 19^e eeuw daalt dit aantal spectaculair (tot ongeveer 2%) en in het begin van de 20^e eeuw zijn dat er ongeveer 1%.

Vooraf de hoge piek in de eerste decennia van de 19^e eeuw is opvallend.

Nader onderzoek toont aan dat er in de periode van 1819 tot 1827 in Martenslinde 87 kinderen geboren worden en dat 16 hiervan onwettig zijn. Dat betekent dat nagenoeg 18% van de levendgeborenen een ongehuwde moeder heeft. Dat percentage is bijzonder hoog. Als we de vergelijking maken met Bilzen, dan blijkt dat er ook daar in het begin van de 19^e eeuw veel ongehuwde moeders zijn, doch hun aantal is wel opvallend lager dan in Martenslinde.

In de periode 1819-1827 bijvoorbeeld worden er in Bilzen 65 onwettige kinderen geboren, wat nagenoeg 8% is van het totaal aantal geboren. Maar ook daar zijn er jaren met hogere percentages, zoals bijvoorbeeld 1820 en 1824, dan zijn ongeveer 13% van de levendgeborenen onwettige kinderen.

Ter vergelijking hebben we de gegevens van Waltwilder voor die periode (1816-1827) opgezocht en ook hier ligt het aantal onwettige kinderen opvallend lager dan in Martenslinde; daar zijn ongeveer 8% van de levendgeborenen onwettig.

(*) Gegevens gebaseerd op de akten van de burgerlijke stand en de doopregisters. In deze akten wordt onderscheid gemaakt tussen wettige en onwettige kinderen. De wettige kinderen zijn diegenen die geboren zijn binnen het wettelijk huwelijk. Als de moeder ongehuwd is bij de geboorte is het kind onwettig; in de doodregisters staat dit aangeduid als: '*filia illegitima*' of '*filius illegitimus*'.

Wat weten we over de ongehuwde moeders in Martenslinde?

Ze zijn meestal jong, tussen 20 en 28 jaar oud, en hun beroep is meestal '*fileuse*' (spinster) (dat is zeker het geval begin 19^e eeuw).

De bevalling vindt doorgaans plaats in het huis van de vader van de jonge moeder, soms ook bij een familielid.

Een aantal van de onwettige kinderen worden later, soms enkele jaren later, gelegitimeerd of, zoals dat soms aangeduid wordt: '*worden voor echt verklaard*' ingevolge het huwelijk van de moeder.

Vanaf dan krijgt het kind de naam van de vader. (*)

(*) Als een kind gelegitimeerd wordt, wordt dat vaak in de kantlijn van de geboorteakte aangeduid. Dan wordt de datum van het huwelijk en de naam van de wettelijke vader aangegeven (zie foto van dergelijke akte).

Veel van de kenmerken van de ongehuwde moeders in Martenslinde vinden we trouwens ook terug bij de ongehuwde moeders in Bilzen in dezelfde periode. Ze zijn ook meestal jonger dan 30 jaar, komen uit de lagere sociale klasse en hebben als beroep spinster (**), dienstmeid of hebben er geen.

(**) Vrouwen op het platteland die in de eerste helft van de 19^e eeuw moesten instaan voor hun eigen levensonderhoud, verdienden meestal de kost als spinster. Dat is zeker het geval bij ongehuwde vrouwen, maar ook bij weduwen. Dat is bijvoorbeeld te zien bij de weduwe van Henricus Biesmans, Petronella Peters. Na het overlijden van haar echtgenoot, staat Petronella geregistreerd als spinster. In de tweede helft van de 19^e eeuw verandert dat en worden deze vrouwen meestal wasvrouw of huismeid.

Enkele voorbeelden van ongehuwde moeders:

Opvallend veel meisjes heten Biesmans of hebben familiebanden met deze familie

De familie Biesmans is aan het eind van de 18e-begin 19^e eeuw goed vertegenwoordigd in Martenslinde (later zal hun aantal gestaag afnemen). De meesten van hen wonen in het Broek, hier

bedoeld in ruimere zin, d.w.z. in het gebied gelegen tussen de Vliegenberg, de Broekstraat (huidige Stintelaarstraat), en de Bornestraat (nu Wilderparkstraat) (*).

Vier ongehuwde vrouwen van die familie krijgen op jonge leeftijd één of meerdere kinderen:

- Margriet (Margareta of Marguerite) (°1784) krijgt 2 kinderen: Herman (°1809) en Maria (°1819).
- Catharina (Anna Catharina) (°1785) krijgt 2 (of 3) kinderen: Marie Joséé (°1809), Catharina (°1813) en volgens de gegevens van de pastoor is er ook een derde kind: Hendrik (Henri) (°1822).
- Maria (Marie) (°1793), krijgt 3 kinderen: Anna Maria (°1817), Wilhelmus (°1820) en Henricus (°1821) (zie verder) en
- Maria (Marie) (°1794) krijgt ook 2 kinderen: Marie-Joséé (Marie Josephine) (°1823) en Jan Martin (°1849).

De vrouwen zijn alle vier 'fileuse' (spinster) van beroep en de meesten bevallen in het huis van hun vader.

(*) Ook in het Broek in het nabijgelegen Waltwilder waren er toen veel Biesmans. In 1846 stonden er een 9-tal huizen en in 5 ervan woonden er leden of verwanten van de familie Biesmans. Over het algemeen leken deze families meer welgesteld te zijn, dan deze in Martenslinde en werden er bij hen ook nauwelijks onwettige kinderen geboren.

De onwettige kinderen van Maria Biesmans worden gelegitimeerd.

Maria Biesmans (°1793), dochter van Henricus Biesmans en Maria Josepha Vandermeer krijgt op 15 november 1821 haar derde onwettig kind Henricus. Haar eerste kind, Maria Anna, is (volgens de notities van de pastoor) geboren in 1817 en haar tweede, Wilhelmus, in 1820. In de drie gevallen vindt de geboorte plaats in het huis (met huisnummer 43), dat gelegen is in het Broek (*)

Op 18 januari 1822 trouwt de moeder met Willem Holtappels (°1796), wever uit Waltwilder. De twee zonen, Wilhelmus en Henricus worden gelegitimeerd en krijgen vanaf dan de familienaam Holtappels. Wat er met het eerste kind Maria Anna (°1817) gebeurt, is niet duidelijk. Zij wordt niet vermeld in de huwelijksakte en is dan waarschijnlijk ook niet gelegitimeerd. Een verklaring hiervoor hebben we niet gevonden, misschien is zij niet de dochter van Willem Holtappels of mogelijk is zij overleden, hoewel daarover geen gegevens gevonden zijn.

Later worden er nog twee kinderen geboren: Anna in 1825 en Lambertus in 1839.

(*) Na het overlijden van de Henricus Biesmans in 1825 zal het gezin van zijn dochter Maria, die getrouwd is met Willem Holtappels, daar blijven wonen. Ook Anna (°1799), de oudere zus van Maria woont bij hen in. Dit toont aan dat veel familieleden samen blijven wonen in een meestal zeer klein huisje.

In het jaar duizend Acht Honderd En een Twintig,
Den vijfthienden dag der maand November Na Middag,
ten vier uren, voor ons Joannes Willem Beckers, Schout,
akte Ambtenaar der Burgerlijken Stand der gemeente Martenslinde
van geboorte provincie Limburg, is Verschonen Joannes Kidoos, oud twee
van En En vijftig jaaren, Handwerker wonachtig te Martenslinde
Onwettig. welke ont heeft verklaard dat heden, S' Morgens, ten
kind drie uren, Maria Biesmans dochter van Henricus en van
Maria Josepha Vandermeer, verdit is, ten huylt haeren vader,
gelegen in het vronck te Martenslinde, van een kind
van het Mannolijck geslacht, welk bij ons Verleend En aan
Walt bij geeft de Naem en Soornnaem van Henricus
Biesmans; dese Verklaring gedaan in de tegenwoordigheit
van Arnoldus Lubens, oud vier en seszig jaaren, en een
godepiduw plecker, oud twee en seszig jaaren, beide Mand.
verleend, wonachtig te Martenslinde. En hebben den
declarant ~~en~~ de gelyken, etc, dooront, aan hun
gevene Voorlezing dozeer akte, Verklaard niet te kunnen
leken.

Legitime par mariage. Le mariage a été célébré le 18 Janvier 1822 entre M. Willem Holtappels et Mme Maria Biesmans. Les enfants nés de ce mariage sont légitimés.

De Schout J. v. d. Beckers

Geboorteakte van Henricus Biesmans, die in 1822 gelegitimeerd wordt.

Ook Maria Lenaerts krijgt een 'enfant naturel'.

Maria Lenaerts (°1793) is de zuster van Jan Godgave Lenaerts die getrouwd is met Mechtildis Biesmans. Het gezin Lenaerts-Biesmans woont in een klein lemen huisje (slechts 1 kamer groot) in de Broekstraat (nu Stintelaarstraat) (het huisje stond op het perceel grond dat ligt tussen het huidige huis van de families Brepoels-Verbiest en Cleuren-Thijssen)

Maria Lenaerts zou twee kinderen gekregen hebben: Maria in 1822 en Anna (Maria Anna) in 1827 (*). Waar de moeder woont, is niet bekend, maar wat we wel weten, is dat zij haar kinderen krijgt in het huis van haar broer Jan Godgave.

(*) Omdat de gegevens van de geboorte van Maria onduidelijk zijn, is die niet meegenomen in de bijgevoegde stamboom. Maria Anna wordt gelegitimeerd na het huwelijk.

In 1830 trouwt Maria Lenaerts met Arnold Biesmans en krijgt nog 3 kinderen met hem: Jan (1832), Arnold (°1834) en Henri (°1837). De oudste zoon Jan gaat wonen in een huisje in het huidige Stentelerbos, naast het huis waar nu de familie Spincemaille-Waltniel woont, vroeger Nelis en Berb.

In het jaar duizend acht honderd twee en twintig, den elfden dag der maand N° 23 October, na middag, ten twee uren, voor ons jaanms Nicolaus Beckers, Burgemeester, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Martenslinde, provincie Limburg, wite van is verhooren Jan godgave Lenaerts, oud twee en dertig jaeren, Handwerker, Straatwagter te Geboorte van Martenslinde, welke ons heeft verklaard dat gisteren vierden oktober, S'Avonds, ten twee uren onwaerlyc voo Maria Lenaerts zijne Suster, oud vier en dertig jaeren, verlost is in zijn huis, Kind. geboren te Martenslinde in het Broeck, van een kind van het vrouwendijk gallecht, welke hij ons verbood, En dien welck hij geeft de Naem en Voornamen van Maria Anna Lenaerts; Deze verklarung gedaen in de Egenwoordigheld van godsprouw phelien, oud acht en zestig jaeren, En Christiaan Rubens, oud twee en twintig jaeren, beide Huidmoders, Straatwagter te Buitenhoeve, En alder, na gedone Verklarung de zalloosheit En getuygen Verklaard niet te kunnen teekenen.

de Burgemeester J. M. Beckers

Handwritten notes on the left margin:
Een kind van een
ochter van
van 2000 1827
Kansje van
Lenaerts Lenaerts
van 1827
van 1827

Geboorteakte van Maria Anna Lenaerts in 1827, zij wordt erkend (gelegitimeerd) door het huwelijk van haar moeder met Arnold Biesmans op 11 oktober 1830

Joanna Nassen krijgt twee 'natuurlijke' kinderen.

Joanna Nassen (°1795) is de oudste dochter van Petrus Nassen (°1769) en Maria Nulens (°1773). Het gezin Nassen-Nulens woont in het Broek, in het gebied 'In de Straetjes', dat gelegen is tussen de huidige Wilderparkstraat en de Stintelaarstraat. Eén van de broers van Joanna is Jean Nassen (°1815), de grootvader van Jan Julianus Nassen, beter bekend als de 'Oud-burgemeester'.

Joanna, die ongehuwd is, krijgt twee zonen: Mathijs in 1823 en Pieter in 1825. Beide kinderen krijgen haar familienaam: Nassen. Op 12 april 1825, één maand nadat haar tweede zoon Pieter geboren is, trouwt Joanna, die dan 30 jaar oud, is met de 21-jarige Martinus Motten. Ze krijgt nog 5 kinderen met hem: Maria, Joanna, Martinus, Arnoldus en Isabella. Deze 5 krijgen de familienaam van hun vader: Motten. Van de 7 kinderen van Joanna sterven er 4 op jonge tot zeer jonge leeftijd.

Ook de 24-jarige Christina Nulens uit het Broek krijgt een kind.

Christina Nulens (°1800) is de dochter van Nicolaas Nulens (°1760) en Anna Catharina Snellinx (°1771). Als Christina 23 jaar is, bevalt zij van een zoon, die de naam Jan Servaas krijgt. De bevalling vindt plaats in het huis van haar vader in de Broekstraat op nummer 52 (nu Stintelaarstraat), op de plaats waar eerder 'Marieke van Peterkes' woonde (*).

(*) Later gaat Christine en haar zoon in Klein Wilder wonen en nog later verhuizen ze naar de Spauwerstraat, de huidige Linnerveldstraat.

No 8
 Akte van geboorte
 van een christely
 kind
 dood
 1824

In het jaer duizend acht hondend vier en twintig den negen en twintig
 dag des meand maart namiddag ten twee uur, Voor ons socond
 Nicolaus Becker, Schout, amtkenaar van den Burgelyken Staat d
 gemeente martenslinde, Provinie Limburg, is Verschenen maria
 iden gelipen oud vier en vyftig jaer, Wedthout, woonachtig te Bil
 Dommel ons verklaard heeft dat op hiden negen en twintigsten maand
 Simorgens om vyf uur christina nullus oud vier en twintig jaer
 kinder beroep, dochter van nicolas nullus en anne castreuna, ju
 verlost is ten huize haer vader geligen te martenslinde vry
 van een kind van het mannyk geslacht, welk zy ons vertoon
 en aan welk zy gaff de naem en voornamen van **Servaas**
Jan nulens, dieke verklaring en vertooning gedaen in de
 tegenwoordigheit van christiaan castreuna oud twee en dertig jaer
 spandruker en jan andries pistert oud een en vyftig jaer,
 pubugers beide wonende te Bilten Dommel dieke welcke met ons
 in de komparate van voorbijing getekend hebben.
 C. castreuna
 J. A. pistert
 iden gellissen
 de Schout J. N. Becker

Geboorteakte van Servaas Jan Nulens in 1824; hij wordt geboren in het huis van zijn grootvader Nicolas.

Marie Swarts, een bedelaarster uit Maastricht, krijgt een onwettig kind.

Ook de kinderen van Marie Swarts komen uit een kansarm milieu: hun moeder is bedelaarster, afkomstig uit Maastricht en ongehuwd. Haar eerste kind heet Jean en is geboren in 1805. In 1815 krijgt de dan 37-jarige Marie een tweede zoon: op 2 mei 1815 wordt Corneil geboren. De moeder, die geen familie in Martenslinde heeft, bevalt in het huis van Pierre Motten in de Spauwerstraat, de huidige Linnerveldstraat, dicht bij de Bornestraat.

07-07
 acte
 de
 naissance
 d'un
 enfant
 naturel

L'An mil-huit-cent-quinze, le deuxieme jour du Mois de Mai,
 à dix heures du matin, par devant nous Maire, officier de
 l'état-Civil de la Commune de Martenslinde, Canton de Bilten,
 Département de la Meuse inférieure, est comparu Pierre Motten,
 âgé de cinquante ans, journalier domicilié à Martenslinde,
 lequel nous a déclaré qu'hier, onze Mai, mil-huit-cent-quinze,
 à huit heures du matin Marie Swarts, âgée de trente-sept ans
 d'un
 enfant
 naturel
 Mandiante, domiciliée à Martenslinde, et attachée dans la
 maison de Pierre Motten prè dit, site à Martenslinde Rue dite
 de Spa n° 6, d'un enfant du sexe masculin qu'il nous présente
 et auquel il donne les nom et prénom de **Corneil Swarts**.
 Les dite déclaration et présentation faite en présence de
 Pierre pant, âgé de cinquante huit ans, et de Lambert Giffen,
 âgé de quarante six ans, tous deux journaliers domiciliés à
 Martenslinde; et ont les déclarant et ténors, Régus de signa
 avec nous le présent acte, après qu'il leur en a été donné
 lecture, déclarés ne s'avoir signer.
 Le Maire J. N. Becker

Geboorteakte van Corneil Swarts in 1815, zoon van Marie Swarts, 37 jaar.

Catharina Peters krijgt vier onwettige kinderen

Catharina is geboren rond 1789 in Eigenbilzen (vader: Peter Peters, moeder: Petra Lunsken). Catharina is spinster en krijgt als 20-jarige in 1809 haar eerste kind, Gertrude. Het kind wordt geboren in het huis van Lambert Biesmans, die 50 jaar oud is en veldwachter in Martenslinde en die ook aangifte doet van de geboorte. Het kind overlijdt echter al op een leeftijd van 3 maanden in het huis van haar grootvader (Peter Peters) in het Broek. Twee jaar later, op 16 juli 1811, bevalt Catharina van een zoon die de naam Pierre (Peter) krijgt. Ook dit kind wordt waarschijnlijk geboren in het huis van Lambert Biesmans. Pierre zal later veldwachter worden in Martenslinde, net als zijn zoon. In 1814 krijgt Catharina weer een zoon, Willem Peters, die later zal trouwen met Helena Biesmans (°1810) en in 1828 bevalt ze van haar 4^e kind, Barbara, dat echter maar enkele dagen oud wordt. De bevalling vindt plaats in het huis van Elisabeth Nulens, die in de Dorpstraat woont. Een vroedvrouw, Ida Gilissen uit Bilzen, doet aangifte van deze geboorte.

Ook Gertrudis Lieben, dochter van 'Lange Jef', en Berb 'van Claeseke' krijgen een onwettig kind.

Vanaf het begin van de 20^e eeuw worden er veel minder onwettige kinderen geboren in Martenslinde. Er zijn er nog wel, maar van sommigen is het nauwelijks bekend, omdat de geboorte elders plaatsvindt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Berb (Maria Barbara) Claesen (°1894), de oudste dochter van Willem Claesen en Margaretha Gijsen (van de boerderij 'bij Claeseke' in de Dorpstraat in Martenslinde). In 1920 bevalt Berb, die dan ongehuwd is en huiswerkster van beroep, in de Provinciale Vroedvrouwschool in Hasselt van een levenloze zoon. Vijf jaar later trouwt Berb met Nelis (Cornelis) Oosterbosch en gaat in het Broek wonen. Het echtpaar blijft kinderloos.

Ook de ongehuwde Gertrudis Elisabeth Lieben (°1899), dochter van Catharina Jaspers en Joseph Jean Lieben (°1873), beter bekend als 'Lange Jef', krijgt in 1919 als 20-jarige een kind. Hij heet Herman Joseph (° 22-03-1919) (zie geboorteaangifte, met vroedvrouw), maar na een maand overlijdt het kind (op 16-04-1919). Een jaar later is Gertrudis werkzaam als dienstmeid bij het gezin Martens-Rouffa in de Broekstraat in Membruggen (zie document). Dat duurt echter niet lang, want enkele maanden later vertrekt zij alweer.

In 1930 trouwt zij met Jozef Bijloos (°1894) uit Diepenbeek en krijgt 3 kinderen: Jean (°1927) geboren in Genk, Maria Louiza (°1933) en Antonie (°1936), beiden geboren in Diepenbeek.

Wij gade was ingeschreven op...
vrijz. register, op blad 82

Afdeling, Wijk of Gehucht: Broek Straat, Weg, Plein

PERSONEN DIE HET GEZIN UITMAKEN.					AANKOM	
Achternaam en voornaam van het hoofd van 't gezin, zijns vrees, naar kinderen naar onderscheiding de verwanten en andere personen die gewoonlijk met hem leven, den, lager, of bij hem inwonende dienstboden en arbeiders.						
1.	Familienaam (indien geschiedt voor alken personen)	2.	Burgerlijke stand	Nationaliteit	6.	7.
1.	Voornaam	2.	3.	4.	5.	8.
3.	Plaats en datum van geboorte	4.	5.	6.	7.	8.
1.	W. Rouffa	broek	geb.	Belg	Lambert Biesmans	A.
2.	Anna - Maria	broek	geb.	Belg	geen	B.
3.	Wombrougge 11 Jan 1889		overl. 21 2			C.
1.	Gertrudis	broek	geb.	Belg	geen	A.
2.	Anna - Maria					B.
3.	Wombrougge 22-2-1882					C.
1.	Gertrudis	broek	geb.	Belg	geen	A.
2.	Anna - Maria					B.
3.	Wombrougge 24 Sept 1897					C.
1.	Gertrudis	broek	geb.	Belg	geen	A.
2.	Anna - Maria					B.
3.	Wombrougge 15-4-1894					C.

Gertrudis Lieben is werkzaam als dienstmeid bij het gezin Martens-Rouffa in de Broekstraat in Membruggen .

Opvallend bij deze voorbeelden, is hun verbondenheid: bijna allemaal uit het Broek, soms burens, vaak met elkaar verwant via familiale banden, en altijd bereid mekaar te helpen in uiterst moeilijke omstandigheden. De enige uitzondering in deze reeks is Berb Claesen, die van de boerderij '*van Claeseke*' komt, en dus bij de 'betere' klasse hoort in Martenslinde. Zij bevalt dan ook niet in eigen kring of omgeving, maar in Hasselt, ver weg in die tijd en dus zeker uit het publieke oog. Hier speelde het element 'familieschandaal', iets wat bij de andere families weinig of niet van belang was: ze hadden niet de middelen en waarschijnlijk ook niet de mentaliteit om daarmee bezig te zijn.